

Scen

för resande

Nya Södra entrén vid Knutpunkten i Helsingborg står som symbol för ett reseområde rustat för framtiden. Arkitektoniskt möter inne ute, tyngd möter lätthet och geometri möter organiska former och detaljer – som skifferväggarnas färgskiftningar som upplevs olika under hela dygnet.

TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **FELIX GERLACH**

Trafiken till och från Helsingborgs central beräknas år 2020 uppgå till 32 000 resenärer dagligen, en ökning med 10 000 jämfört med i dag. Helsingborgs centralstation, kallad Knutpunkten och ritad av Ivar Krepp, kommer inte att klara den snabba ökningen. Därför har en ny upp- och nedgång byggts vid de underliggande spårens södra förlängning.

Men den nya södra entrén är mycket mer än en genväg till spårområdet. I praktiken har den förvandlat en anonym baksida till ytterligare en framsida och blivit ett landmärke som stärker de stadsmässiga sambanden.

Den ökar även trafiksäkerheten eftersom gående till campusområdet inte längre behöver korsa bussterminalen. Dessutom har 450 nya cykelplatser tillkommit i ett garage mellan entrétrapporna, samt fritt på plattformen utan tak.

Det skulpturala taket i trä vilar på två skifferklädda murskivor som växer upp från spårområdet. Enkla glasskivor används som kompletterande väderskydd.

Även ljusdesignen har varit tongivande för projektet. Den primära belysningen för såväl tak som cykelställ är indirekt och dold. Två befintliga utrymningstrappor har rivits och schakten har omarbetats till cirkulära dagsljusnedsläpp till perrongerna, med sittbänkar i markplan.

Tengbom i Helsingborg har i samarbete med Tyréns varit projekteringsfasens generalkonsulter sedan Helsingborgs stad 2013 utlyst en arkitektävling för den nya entrén.

PROJEKTET ÄR UPPDELAT i två entreprenader. Trafikverket står för den som är under mark medan Helsingborgs stad står för det synliga över mark, samt beklädnad av trapporna.

– Trafikverkets projekt var under färdigställande när vi började, säger Patrik Ekenhill, ansvarig arkitekt vid Tengbom.

När det kommer till valet av skiffer berättar han att utgångspunkten till en början var ljusa betongväggar.

– Men den underliggande entreprenadens gjutning och fogar höll inte måttet. I stället beslutade vi oss för att välja en beklädnad av betongväggarna. Ganska snabbt stod det klart att vi letade ett gediget naturmaterial i form av ljus natursten med mycket karaktär.

Kombinationen av den ljusa varma

Projekt: Helsingborgs central.

Beställare: Helsingborgs stad.

Arkitekt: Patrik Ekenhill, Tengbom.

Stenleverantör: Nordskiffer.

Stenmontör: Närkesten Entreprenad.

tonen och en levande yta med djup var faktorer som avgjorde det slutliga valet: Oppdalskiffer.

– Skiffern är silkesborstad som gör att den påminner om en slipad yta och får en behaglig yta, vilket var en viktig aspekt då man rör sig frekvent i trapporna längs väggarna. Oppdalskiffern är en av de ljusaste skiffersorterna som finns. Trapporna är även klädda med en tålig mörksvart skiffer i klovyta, i syfte att ge kontrast och framhäva de ljusa väggarna, säger Patrik Ekenhill.

Även han understryker att projektet handlar mycket om upplevelse av ljus.

– Den melerade ljusa skifferytan varierar vackert med ett sobert djup och svaga färgskiftningar, från grått till grönt och beige. Färgskiftningarna upplevs olika genom dygnet i dagsljus samt kvällens släpljus. Murarna är dessutom klotterskyddade med nanofärg.

PATRIK EKENHILL betonar att resecentrat inte bara ska vara en "effektiv maskin" med syfte att minimera tidsförbrukningen.

– Ett av målen med projektet är att uppgradera tågresan. Övergången mellan olika resemedel så enkel och friktionsfri som möjligt, där resecentrat utgör en scen för de resande.

I en kall, blåsig och hård miljö får resenären ett "varmt" bemötande.

– Vi vill skapa lugn och enkelhet, översiktlighet och en stillsam monumentalitet. Nyckelelementen är lugna ytor, dagsljus och ett stort famnande tak. Materialen baseras i stor grad på naturmaterial som skapar samhörighet med den intilliggande stadsparken. ■